

سُورَةُ الْاِنْعَامِ مَكِّيَّةٌ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

۲۸۴۶۔ مَكْنًا
ظہم نے طاقت دی
ٹھکانہ دینا،
متمکن کرنا،

طاقت دینا،
جہاد دینا، جگہ دینا

۲۸۴۸۔ مِّنْ رَّارٍ اِ
زور کی بارش

۲۸۴۹۔ اَنْهَارٍ
نہریں

۲۸۵۰۔ ذُّوْبٍ
گناہ

۲۸۵۱۔ اَنْشَانَا
اُٹھایا ہم نے،

پیدا کیا ہم نے

۲۸۵۲۔ قَرَطٰسٍ
کانڈ

۲۸۵۳۔ لَمَسٍ
چھونا

۲۸۵۴۔ مَلٰٓئِكٍ
فرشتہ

رَجْعٍ: مَلَآئِكَةٍ

۲۸۵۵۔ لَبَسًا
شبہ ڈالتے ہیں

۲۸۵۶۔ يَلْبَسُوْنَ
شبہ کرتے ہیں

۲۸۳۹۔ يَعْدِلُوْنَ
برابر پھراتے ہیں

۲۸۴۰۔ اَجَلٌ مُّسَمًّى
وقت مقرر

۲۸۴۱۔ تَهْتَرُوْنَ
تم شک کرتے ہو

۲۸۴۲۔ مُّعْرِضِينَ
اعراض کرنے والے

تغافل کرنے والے

۲۸۴۳۔ سَوَفَ
عنقریب، جلد

۲۸۴۴۔ اَنْبِئًا
خبریں

۲۸۴۵۔ قُرٰنٍ
زمانہ، ایک زمانہ ایک

وقت کے لوگ (جمع تَرُوْنَ)

۲۸۴۵۔ اِفْتَرَى جھوٹ بانڈھ لیا
 ۲۸۴۶۔ اَیْن کہاں
 ۲۸۴۷۔ تَزَعْمُوْنَ تم زعم کرتے تھے،
 دعوٰی کرتے تھے
 ۲۸۴۸۔ لَمْ تَكُن نہ ہوگی
 ۲۸۴۹۔ فِتْنَتَهُمْ فتنہ بازی انکی،
 بہانہ بازی انکی
 ۲۸۸۰۔ وَاللّٰہ قسم اللہ کی
 ۲۸۸۱۔ مَا كُنَّا نہ تھے ہم
 ۲۸۸۲۔ يَسْتَمِعُ کان دھرتا ہے
 ۲۸۸۳۔ اَكْثَرُ حجاب،
 اَکْثَرُ
 ۲۸۸۴۔ فَصْرٌ سمجھنا
 ۲۸۸۵۔ وَقَدْرًا بوجھ
 ۲۸۸۶۔ يُجَادِلُونَ جھگڑتے ہیں،
 جدال کرتے ہیں
 ۲۸۸۷۔ اَسَاطِيرُ کہانیاں
 ۲۸۸۸۔ اَوَّلِينَ پہلے لوگ
 ۲۸۸۹۔ يَنْهَوْنَ منع کرتے ہیں
 ۲۸۹۰۔ يَنْسَوْنَ اُکے رہتے ہیں
 (دُور رہتے ہیں)

۲۸۵۷۔ حَاقٌ گھیر لیا
 ۲۸۵۸۔ سَخِرُوا مسخری کی انھوں نے
 ۲۸۵۹۔ سَخِرَ کھٹھا کرنا، مسخری کرنا
 ۲۸۶۰۔ سِيرُوا سیر کرو
 ۲۸۶۱۔ غَاقِبَةُ انجام
 ۲۸۶۲۔ مُكْرِبِينَ جھٹلانے والے
 ۲۸۶۳۔ لِمَنْ کس کے لئے
 ۲۸۶۴۔ سَكَنَ بستا ہے، رہتا ہے
 ۲۸۶۵۔ فَاطِرٌ بنانے والا
 ۲۸۶۶۔ يُطْعَمُ کھلاتا ہے
 ۲۸۶۷۔ لَا يُطْعَمُ کھلایا نہیں جاتا
 ۲۸۶۸۔ اُمِرْتُ حکم دیا گیا میں
 ۲۸۶۹۔ يَصُوفُ پھیرا جاتے
 ۲۸۷۰۔ يَوْمَئِذٍ اُس دن
 ۲۸۷۱۔ كَاشِفٌ کھولنے والا
 دُور کرنے والا
 ۲۸۷۲۔ قَاهِرٌ قابو یافتہ، زبردست
 ۲۸۷۳۔ فَوْقُ اوپر
 ۲۸۷۴۔ اُمِّي کونسی
 ۸

۲۹۰۷۔ لَهَوٌ مشغله،

جی بہلانا

۲۹۰۸۔ يَجْحَدُونَ انکار کرتے ہیں

۲۹۰۹۔ كَبُرُ بھاری ہوا

۲۹۱۰۔ اسْتَطَعَتْ ہو سکے تجھ سے

۲۹۱۱۔ تَبَعْنِي ڈھونڈے تو

۲۹۱۲۔ نَفَقًا سرنگ

۲۹۱۳۔ سُلَمًا سیرمی

النصف

۲۹۱۴۔ ذَابَتْ جانداز

۲۹۱۵۔ طَائِرٌ (طَيْرٌ) پرندہ

۲۹۱۶۔ يَطِيرُ اُڑتا ہے

۲۹۱۷۔ جَنَاحِيهَا اپنے بازو پر

۲۹۱۸۔ اُمَّمٌ اُمّیں

(واحد: اُمٌّ)

۲۹۱۹۔ مَنِ يَشَاءِ اللّٰهُ جیسے اللہ چاہے

۲۹۲۰۔ اَيَّاهُ اسی کو

۲۹۲۱۔ يَكْتَسِفُ دُور کر دیتا ہے

۲۹۲۲۔ يَتَضَرَّعُونَ اٹھیلے پڑیں وہ، گر گڑا

۲۸۹۱۔ وَقِفُوا کھڑے کئے جائینگے

۲۸۹۲۔ يَلِيْتُنَا اے کاش کہ ہم

۲۸۹۳۔ نَزِدُّ ہم پھر دیئے جائیں

۲۸۹۴۔ نَكُونُ ہو جائیں ہم

۲۸۹۵۔ بَدَا ظاہر ہو گیا

۲۸۹۶۔ لَعَادُوا البتہ وہی کرتے پھر سے

۲۸۹۷۔ مَبُوءَاتٍ اٹھاتے جانوالے

پھر سے

۲۸۹۸۔ اَلَيْسَ کیا نہیں ہے

جمع

۲۸۹۹۔ سَاعَةً قیامت

۲۹۰۰۔ بَعَثَهُ اچانک

۲۹۰۱۔ يَحْسِرَتْنَا ہائے افسوس ہم پر

۲۹۰۲۔ فَرَّطْنَا تقصیر کی ہم نے،

لا پرواہی کی ہم نے

۲۹۰۳۔ يَحْمِلُونَ اٹھاتے ہیں

۲۹۰۴۔ اَوْشَانًا بوجھ

(رِزَا کی جمع)

۲۹۰۵۔ طَهَّرُوا پیٹھ (جمع)

۲۹۰۶۔ مَا يَزُرُونَ جو کچھ اٹھا رہے ہیں

۲۹۲۰۔ اَنْذِرْ خبر کر دے،
 ڈرادے۔
 ۲۹۲۱۔ لَا تَطْرُدْ مت ہانک،
 مت ڈور کر
 ۲۹۲۲۔ غَدَاوَةٌ صبح
 ۲۹۲۳۔ عَشِيٌّ شام
 ۲۹۲۴۔ وَجْهَهُ رُضَامَنْدِي اسکی
 (چہرہ)
 ۲۹۲۵۔ مَا عَلَيْكَ نہیں تجھ پر
 ۲۹۲۶۔ فَتَنًا آزماتش میں ڈالا
 ہم نے
 ۲۹۲۷۔ تَسْتَبِينَ بیان ہو جائے،
 ظاہر ہو جائے۔
 ۲۹۲۸۔ نُهَيْتُ منع کر دیا گیا میں،
 روک دیا گیا میں
 ۲۹۲۹۔ تَسْتَعْجِلُونَ تم جلدی مچاتے ہو
 ۲۹۵۰۔ اِنْ الْحُكْمُ نہیں حکم
 ۲۹۵۱۔ خَيْرُ الْفَاصِلِينَ بہتر فیصلہ کرنے والا
 ۲۹۵۲۔ مِفْتَاحُ (واحد) کنجی
 ۲۹۵۳۔ مَفَاتِحُ (جمع) کنجیاں

۲۹۲۳۔ لَوْلَا کیوں نہیں
 ۲۹۲۴۔ بَأْسُنَا عذاب ہمارا
 ۲۹۲۵۔ زِينَتٌ زینت دی گئی
 ۲۹۲۶۔ نَسُوا بھول گئے وہ
 ۲۹۲۷۔ مَا ذَكَرُوا جس کی یاد دلائی
 گئی ان کو۔
 ۲۹۲۸۔ فَرِحُوا خوش ہو گئے۔
 اترانے لگے
 ۲۹۲۹۔ مُبْلِسُونَ نا امید ہو گئے
 ۲۹۳۰۔ قِطْعٌ کاٹ ڈالی گئی
 ۲۹۳۱۔ دَابِرٌ جڑ
 ۲۹۳۲۔ يَصْدِرُونَ وہ ہٹ جاتے ہیں
 پلٹ جاتے ہیں
 ۲۹۳۳۔ خَوَارِجُ اللّٰهِ خزانے اللہ کے
 ۲۹۳۴۔ لَا تَعْلَمُ نہیں جانتا میں
 ۲۹۳۵۔ غَيْبٌ غیب، چھپی ہوئی
 ۲۹۳۶۔ لَا أَقُولُ نہیں کہتا میں
 ۲۹۳۷۔ هَلْ يَسْتَوِي کیا برابر ہیں
 ۲۹۳۸۔ اَعْمَى اندھا
 ۲۹۳۹۔ بَصِيرٌ دیکھنے والا

۲۹۴۰۔ اَمَّا اِگر، جب بھی، یا
 ۲۹۴۱۔ يُسَيِّنُكَ بھلا دے تجھ کو
 ۲۹۴۲۔ لَا تَقْعُدُ مت بیٹھ
 ۲۹۴۳۔ بَعْدَ الذِّكْرِ انصیحت کے بعد
 ۲۹۴۴۔ ذَرْنِي چھوڑ
 ۲۹۴۵۔ غَرَّتْ فریب دیا
 ۲۹۴۶۔ اَنْ تَبْسَلَ کہ پھنس جائے،
 سونا جائے
 ۲۹۴۷۔ شَفِيعٌ شفاعت کرنیوالا
 ۲۹۴۸۔ تَعْدِلُ بدلہ دیوے، معاوضہ
 ۲۹۴۹۔ كُلُّ عَدْلٍ سارے بدلے
 ۲۹۵۰۔ اُبْسَلُوا سو نیپے گئے،
 پھنس گئے
 ۲۹۵۱۔ شَرَابٌ پینا
 ۲۹۵۲۔ حَمِيمٌ گرم، کھولتا ہوا
 ۲۹۵۳۔ اَكْلِيْمٌ دردناک
 ۲۹۵۴۔ اَنْذِعُوا کیا ہم پکاریں
 ۲۹۵۵۔ نَرْدٌ لوٹ جائیں ہم
 ۲۹۵۶۔ اَعْقَابٌ اٹریاں
 ۲۹۵۷۔ اِسْتَهْوَتْهُ بے راہ کر دیا اس کو

۲۹۵۲۔ مَا تَسْقُطُ نہیں گرتا
 ۲۹۵۵۔ وَرَقًا پتہ، ورق
 ۲۹۵۶۔ رَطْبٌ تر چیز
 ۲۹۵۷۔ يَابِسٌ سوکھی چیز
 ۲۹۵۸۔ جَرَحْتُمْ کمایا تم نے
 ۲۹۵۹۔ حَفِظْتُمْ نگرناں، نگہ بان
 ۲۹۶۰۔ لَا يُفْرِطُونَ نہیں کمی کرتے ہیں،
 نہیں تقصیر کرتے
 ۲۹۶۱۔ اَسْرَعُ بہت ہی جلد
 ۲۹۶۲۔ تَصَوَّرُوا گر کر اکر،
 عاجزی سے
 ۲۹۶۳۔ خُفِيَتْ چپکے سے، خوفزدہ
 ہو کر
 ۲۹۶۴۔ كَرَبٌ سختی، غم
 ۲۹۶۵۔ يَلْبَسُ بھڑا دے گا
 ۲۹۶۶۔ شَيْعًا ٹولیاں، گروہ
 ۲۹۶۷۔ يَذِيْقُ چکھا دے گا
 ۲۹۶۸۔ لَسْتُ نہیں ہوں میں
 ۲۹۶۹۔ يَخْوِضُونَ بحث کرتے ہیں
 دکھنا،

۳۰۰۵۔ قَمَرٌ چاند
 ۳۰۰۶۔ بَارِزًا رُش، چمکتا ہوا
 ۳۰۰۷۔ شَمْسٌ سورج
 ۳۰۰۸۔ وَجْهَتْ رُخ کیا میں نے
 ۳۰۰۹۔ حَنِيفًا یکسو
 ۳۰۱۰۔ فَرِيقَيْنِ دو فریق
 ۳۰۱۱۔ اَحَقُّ زیادہ مستحق
 ۳۰۱۲۔ اَمِنٌ امن
 ۳۰۱۳۔ لَمْ يَلْبَسُوا نہیں بلایا، نہیں
 مخلوط کیا
 ۳۰۱۴۔ اَشْرُكُوْا شرک کرتے وہ
 ۳۰۱۵۔ وَكَلْنَا مقرر کر دیا ہم نے
 ۳۰۱۶۔ اِقْتَدَا اقتدا کر، پیروی کر
 ۳۰۱۷۔ مَا قَدَرُوا نہیں قدر جانی
 انہوں نے
 ۳۰۱۸۔ قَرِيطِيسٌ ورق ورق
 ۳۰۱۹۔ خَوْضٌ بحث
 ۳۰۲۰۔ مُصَدِّقٌ تصدیق کرنیوالی
 ۳۰۲۱۔ يَدِيْ اگے، پہلے سے

۲۹۸۸۔ حَيْرَانَ حیران، سراسیمہ
 ۲۹۸۹۔ اَصْحَابٌ ساتھی، اصحاب
 ۲۹۹۰۔ اِغْتِنَا آہمارے پاس
 ۲۹۹۱۔ كُنْ ہو جاؤ
 ۲۹۹۲۔ فَيَكُوْنُ پس وہ ہو جائے گا

الثلثة

۲۹۹۳۔ يَنْفَخُ پھونکا جائے گا
 ۲۹۹۴۔ صَوْرًا نرسنگھا
 ۲۹۹۵۔ اَذْرَ حضرت ابراہیم
 علیہ السلام کے چچا
 یا باپ کا نام
 ۲۹۹۶۔ اَصْنَامًا بُت، مورتیں
 ۲۹۹۷۔ اَرَاكَ دیکھا میں نے جھکو
 دیکھا یا ہم نے
 ۲۹۹۸۔ نَزِيٍّ بادشاہی
 ۲۹۹۹۔ مَلِكُوْتٌ ڈھانپ لیا
 ۳۰۰۰۔ بَحْنٌ دیکھا اس نے
 ۳۰۰۱۔ اَرَاكَ ستارہ
 ۳۰۰۲۔ كَوْكَبًا چھپ گیا
 ۳۰۰۳۔ اَقْلٌ چھپ جانیوالے
 ۳۰۰۴۔ اَقْلِيْنٌ

۳۰۳۹۔ نَجْوَمٌ تارے دو احد
فَجْمٌ

۳۰۴۰۔ اُنْشَأُ پدا کیا
۳۰۴۱۔ مُسْتَقَرٌّ قرار گاہ
۳۰۴۲۔ مُسْتَوْدَعٌ سوئے جانیکلی جگہ
۳۰۴۳۔ نَبَاتٌ بوٹیاں، نباتات
۳۰۴۴۔ خَضِرٌ سبز
۳۰۴۵۔ حَبًّا دانے

۳۰۴۶۔ مُتَرَاكِبًا ایک پر ایک، چڑھا
ہوا، تہ بہ تہ

۳۰۴۷۔ نَحَلٌ کھجور
۳۰۴۸۔ طَلْعٌ نوستے، گاہے
۳۰۴۹۔ قَنُوانٌ گچھ
۳۰۵۰۔ دَانِيَةٌ جھکے ہوئے

(مارے بوجھ کے)
۳۰۵۱۔ اَعْنَابٌ انگور
۳۰۵۲۔ رُمَانٌ انار
۳۰۵۳۔ مُشْتَبِهًا ایک دوسرے
ملتے جلتے

۳۰۵۴۔ ثَمَرٌ پھل

۳۰۲۲۔ تُنْذِرٌ تو خبردار کر دے
۳۰۲۳۔ اُمَّا الْقُرْأَى بستیوں کی ماں، مرکزی

بستی مراد مکہ مکرمہ
۳۰۲۴۔ حَوْلٌ ارد گرد، آس پاس

۳۰۲۵۔ غَمَزَاتٌ سختیاں
۳۰۲۶۔ بَاسِطُوادٌ آگے بڑھائے ہوئے

۳۰۲۷۔ هُونٌ ذلت، رسوائی
۳۰۲۸۔ جَعْتُ مَوَدًّا آگے تمہارے پاس

۳۰۲۹۔ فَرَادَى اکیلے، تنہا
۳۰۳۰۔ اَوَّلَ مَرَّةٍ پہلی بار

۳۰۳۱۔ خَوْلَانًا دیا ہم نے
۳۰۳۲۔ رَزَعْتُمُ دعوئی کیا دتھا، تم

نے (ن ع م)
۳۰۳۳۔ قَالِقٌ پھاڑنے والا

۳۰۳۴۔ التَّوَى گٹھلیاں
۳۰۳۵۔ اَصْبَاحٌ صبح

۳۰۳۶۔ سَكَنًا راحت، آرام، سکون۔
۳۰۳۷۔ حُسْبَانًا پھرنے والے حساب سے

۳۰۳۸۔ تَقْدِيرٌ اندازہ

جب یہ لفظ کسی
کے سامنے براتے
خطاب استعمال ہوگا
تو اس کا طریقہ یہ ہے
کہ جیسے ایک آدمی
کے سامنے ذَالِكَ
ڈو کیلئے ذَالِكُمْ،
جمع کیلئے ذَالِكُمْ
اسی طرح لفظ تِلْكَ
دمونث کیلئے بھی
جیسے تِلْكَ، تِلْكَمُ

۳۰۶۹۔ ذَكِيْلٌ کارساز
۳۰۷۰۔ لَا تَدْرِيْكَ نہیں پاسکتی
۳۰۷۱۔ اِدْرَاكَ پالینا
۳۰۷۲۔ اَبْصَارٌ آنکھیں، بصارت
(بصیرت)
۳۰۷۳۔ اَلطَّيْفُ بہت باریک بین
۳۰۷۴۔ دَرَسْتُ پڑھا دیا تو نے،
درس دیدیا تو نے
(درس)
۳۰۷۵۔ اَعْرَضُ منہ پھیرے، کنارہ کش
ہو جا

۳۰۵۵۔ اَتَمَّرُ پھل دیوے

۳۰۵۶۔ يَنْعِيهِ پکنا پھل کا

۳۰۵۷۔ يَنْعِيهِ پکنا

۳۰۵۸۔ خَرَقُوْا پھاڑ نکالا

۳۰۵۹۔ يَنْبِيْئُ بیٹے

۳۰۶۰۔ يَنْبَاتُ بیٹیاں

۳۰۶۱۔ تَعَالَى بلند

۳۰۶۲۔ عَمَّا اس چیز سے

۳۰۶۳۔ يَصِفُوْنَ بیان کرتے ہیں،

بات بناتے ہیں

(ر و ص ف)

۱۲

۳۰۶۴۔ بَدِيْعٌ موجد

۳۰۶۵۔ اَتَى کہاں

۳۰۶۶۔ لَمْ تَكُنْ نہیں ہے

۳۰۶۷۔ صَاحِبَةٌ بیوی، ساتھ والی

۳۰۶۸۔ ذَالِكُمْ یہ (وہ)

یہ تو آپ کو معلوم

ہی ہے کہ ذَالِكْ

کے معنی یہ (وہ)

کے ہوتے ہیں، لیکن

۳۰۹۰۔ یَقْتَرِ فُؤَادًا ۱ وہ از تکاب کرتے
 ہیں، کماتے ہیں
 ۳۰۹۱۔ مُقْتَرَفُونَ ۱ کمائی کرنے والے
 چاہوں میں،
 ۳۰۹۲۔ اَبْتَعَى ۱ ڈھونڈوں میں،
 تلاش کروں میں
 ۳۰۹۳۔ حَكَمًا ۱ فیصلہ کرنے والا
 بہت تفصیل والی
 ۳۰۹۴۔ تَمَّتْ ۱ پوری ہوئی
 بات
 ۳۰۹۵۔ سَيِّئًا ۱ سچائی
 راستی، انصاف
 ۳۰۹۶۔ عَدْلًا ۱ بد لئے والا
 ۳۱۰۰۔ يَخْرُصُونَ ۱ اٹکل بازی کرتے ہیں
 یاد کیا گیا
 ۳۱۰۱۔ ذُكِرَ ۱ تفصیل سے بیان
 کر دیا
 ۳۱۰۲۔ فَصَّلَ ۱ خیال ڈالتے ہیں
 ۳۱۰۳۔ يُوَدُّوْنَ ۱ چلتا ہے
 ۳۱۰۴۔ يَهْتَبِي ۱ بڑے لوگ، سرغنہ
 ۳۱۰۵۔ اَكْبَرُ ۱

۳۰۷۶۔ لَا تَسْبُوْا ۱ مت بُرا کہو
 ۳۰۷۷۔ مَا يُشْعِرُ ۱ کیا سمجھ میں آتا ہے؟
 ۳۰۷۸۔ تَقْلِبُ ۱ ہم اٹا پھروں گے
 ۳۰۷۹۔ اَقْبَدُ ۱ دل
 ۳۰۸۰۔ اَوَّلَ مَرَّةٍ ۱ پہلی بار
 ۳۰۸۱۔ طُغْيَانٌ ۱ سرکشی
 ۳۰۸۲۔ يَعْمَهُونَ ۱ بھٹکے پھرتے ہیں

۳۰۸۳۔ قَبْلًا ۱ مد مقابل، سامنے
 ۳۰۸۴۔ يَجْهَلُونَ ۱ جہالت کی باتیں
 کرتے ہیں
 ۳۰۸۵۔ عَدُوًّا ۱ دشمن (جمع)
 اَعْدَاءُ
 ۳۰۸۶۔ نَخْرُفُ ۱ چکنی چیرمی باتیں
 ۳۰۸۷۔ غُرُورًا ۱ فریب، دھوکہ
 ۳۰۸۸۔ ذُرًّا ۱ چھوڑ دے
 ۳۰۸۹۔ تَصْغَى ۱ بھٹکتے ہیں، نائل ہو جاتے ہیں

۳۱۲۵۔ شَهِدْنَا گواہی دی ہم نے
 ۳۱۲۶۔ مُهْلِكٌ ہلاک کرنے والا
 ۳۱۲۷۔ ذُو الرِّحْمَةِ مہربانی کرنے والا
 ۳۱۲۸۔ يَسْتَخْلِفُ جانشین کر دے
 ۳۱۲۹۔ لآتٍ البتہ ضرور آئیں والا ہے
 ۳۱۳۰۔ يَصِلُ پہنچتا ہے
 ۳۱۳۱۔ يُرْذَلُ ہلاک کر دیا
 ۳۱۳۲۔ يَلْبَسُوا مشتبہ کر دیا
 ۳۱۳۳۔ حِجْرٌ اچھوتی
 ۳۱۳۴۔ اِفْتِرَاءٌ جھوٹ موٹ لگا دینا
 ۳۱۳۵۔ ذُكُورٌ مرد دو احدہ:
 ذکر

۳۱۳۶۔ وَصَفٌ بیان کرنا
 ۳۱۳۷۔ سَفَهَا بے وقوفی

الرَّبِيعُ

۳۱۳۸۔ مَعْرُوسَاتٍ طلیوں پر چڑھائے
 جانیاں درخت،
 چھتری پر چڑھائے
 جانیاں درخت

۳۱۰۶۔ مُجْرِمِيهَا جرم کرنے والے
 (اس بستی کے)
 ۳۱۰۷۔ ذُوْنِي دئے جائیں ہم
 ۳۱۰۸۔ اَعْلَمُ خوب جانتا ہے
 ۳۱۰۹۔ صَعَاوٌ ذلت
 ۳۱۱۰۔ يَسُوْحٌ کھول دیتا ہے
 ۳۱۱۱۔ صَدْرٌ سینہ
 ۳۱۱۲۔ ضَيْقًا تنگ
 ۳۱۱۳۔ حَرَجًا خوب رکاوٹ
 ۳۱۱۴۔ كَانِمًا جیسے کہ
 ۳۱۱۵۔ يَصْعَدُ چڑھتا ہے
 ۳۱۱۶۔ رَجَسٌ گندگی، عذاب
 ۳۱۱۷۔ دَارُ السَّلَامِ گھر سلامتی کا
 ۳۱۱۸۔ يَمْعَشُوْا اے جماعت
 ۳۱۱۹۔ اسْتَمْتَعَ فائدہ اٹھایا
 ۳۱۲۰۔ بَلَعْنَا پہنچے ہم
 ۳۱۲۱۔ اَجَلْتِ مقرر کیا تو نے
 ۳۱۲۲۔ مَتَوًى ٹھکانا
 ۳۱۲۳۔ يَا تِكْمُ اے تمہارے پاس
 ۳۱۲۴۔ يَقْضُوْنَ بیان کرتے ہیں

۳۱۵۳۔ عَلٰی طَاعِمٍ کھانے والے پر

۳۱۵۴۔ دَمًا خون

۳۱۵۵۔ مَسْفُوحًا بہتا ہوا

۳۱۵۶۔ ذِي ظُفْرِ ناخن والے جانور

۳۱۵۷۔ غَنَمًا بھیر، بکری

۳۱۵۸۔ شُحُومًا چربی

۳۱۵۹۔ حَوَائِيًا انتڑیاں

۳۱۶۰۔ اِخْتَلَطَ مخلوط ہو، لگی ہو

۳۱۶۱۔ عَظْمًا ہڈی

۳۱۶۲۔ وَاِسْعَةً کُشادگی

۳۱۶۳۔ تَخْرُصُونَ تم اٹکل کرتے ہو

۳۱۶۴۔ الْحُجَّةُ الْبَالِغَةُ دلیل پوری

۳۱۶۵۔ هَلُمَّ لے آؤ

۱۸

۳۱۶۶۔ اِمْلَاقٌ افلاس، معاشی تنگی

۳۱۶۷۔ اَيُّهَا هُمُ انکو بھی

۳۱۶۸۔ مَا ظَهَرَ جو کچھ ظاہر ہے

۳۱۶۹۔ مَا بَطْنٌ جو کچھ پوشیدہ ہے

۳۱۷۰۔ اَشَدُّ جوانی، مضبوطی

۳۱۷۱۔ اَوْ قَوْمًا پورا کرو

۳۱۷۱۔ كَيْلٌ ناپ

۳۱۳۹۔ حَصَادٌ کاٹنا

۳۱۴۰۔ حَمُولَةٌ بوجھاٹھا نیوالے جانور

۳۱۴۱۔ فَرَشًا زمین کو لگے ہوتے

چھوٹے قدر کے جانور

جو زمین کو لگے چلتے ہیں

یا جن کی کھالوں کو

پچھانے کے کام میں

لایا جاتا ہے۔

۳۱۴۲۔ ثَمَنِيَّتًا آٹھ

۳۱۴۳۔ اُرْدَاجٌ جوڑے

۳۱۴۴۔ ضَانٌ بھیر

۳۱۴۵۔ مَعَزٌ بکری

۳۱۴۶۔ ذِكْرٌ بَيْنٌ ڈونر

۳۱۴۷۔ اُنْثَيَيْنِ دوماہ

۳۱۴۸۔ اِسْتَمَلَتْ لادے ہوتے،

اُکھاتے ہوتے

۳۱۴۹۔ اُرْحَامٌ پیٹ

۳۱۵۰۔ اِبِلٌ اونٹ

۳۱۵۱۔ لَا اَجْدُ نہیں پاتا میں

۳۱۵۲۔ مَحْرَمًا حرام کیا ہوا

۳۱۹۲۔ سُرُجُ الْعَقَاۃِ جلد سزا دینے والا
سُرُجُ

۳۱۴۲۔ مِيزَانٌ تَوَلُّوۃً
۳۱۴۳۔ قِسْطٌ اِنْصَافٌ

۳۱۴۴۔ اَنْ تَقُوۃً لُوۡا۟ كَمَا كَبُوۡا۟

۳۱۴۵۔ دِرَاسَةٌ پڑھنا پڑھانا

۳۱۴۶۔ اَهْدٰى خُوب هِدَايَتِ يَافَةِ

۳۱۴۷۔ اَظْلَمُ بَہت ظالم

۳۱۴۸۔ صَدَفٌ پھار رہا، کتر کر چلا

۳۱۴۹۔ يَصِدُّوۡنَ کتر کر چلتے ہیں

۳۱۸۰۔ لَسْتُ نَہیں ہے تو

۳۱۸۱۔ حَسَنَةٌ نِکی

۳۱۸۲۔ عَشْرُ اَمْثَالٍ دس گنی

۳۱۸۳۔ دِيۡنًا قِيۡمًا دین مستحکم

۳۱۸۴۔ نَسُكٌ قَرٰبٰنِی

۳۱۸۵۔ مَحْيَاۤیِی زَندگی میری

۳۱۸۶۔ مَمَاتِیۃٌ مَوْتِ میری

۳۱۸۷۔ لَا تَنْرٰۤی نَہ بوجھ اٹھائے گا

۳۱۸۸۔ وَاِنْ رَاۤہَ بوجھ اٹھائیے والا

۳۱۸۹۔ وِنٰرًا بوجھ

۳۱۹۰۔ مَرْجِعٌ لُوٹ کر جانے کی جگہ

۳۱۹۱۔ خَلِیْفٌ جانشین